

Priloga 2: SWOT ANALIZA

SWOT analiza je pripravljena na podlagi analize stanja in posvetovanj z deležniki, predvsem z regionalnimi razvojnimi agencijami.

Preglednica 3: Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti slovenskega regionalnega razvoja

PREDNOSTI	SLABOSTI
Gospodarski razvoj • Zmanjševanje razlik v razpoložljivem dohodku. • Majhne razlike v samooceni prebivalstva o zadovoljstvu z življenjem. • Močna Osrednjeslovenska regija, kot motor nacionalne rasti (regija omogoča razvoj Slovenije in posledično vseh regij, še posebej regij, mi nanjo mejijo). • Hitro-rastoča podjetja izven Osrednjeslovenske regije.	Gospodarski razvoj • Povečevanje regionalnih razlik. • Koncentracija gospodarske aktivnosti v Osrednjeslovenski regiji (prevelika koncentracija povzroča dnevne delovne migracije in tudi vpliva na razpoložljivost dejavnikov razvoja ostalih regij). • Gospodarstvo izven Osrednjeslovenske regije je koncentrirano v panogah, ki počasi rastejo in imajo relativno nizko dodano vrednost. • Nizka inovacijska aktivnost v večini regij. • Neposredne tuje naložbe so skoncentrirane v Osrednjeslovenski regiji. • Neenakomerna izkoriščenost potencialov za razvoj turizma. • Omejena kritična masa v večini regij, vključno z omejenimi regionalnimi trgi dela. • Gospodarsko zaostajanje obmejnih območij. • Nekatera območja so v procesu prestrukturiranja (npr. premogovne regije).
Družbeni razvoj • Padajoča registrirana stopnja brezposelnosti v regijah in naraščajoče stopnje delovne aktivnosti • Podaljševanje pričakovanega trajanja življenja v vseh regijah. • Razpoložljivost dostopnih stanovanjskih nepremičnin v regijah z nižjim BDP na prebivalca.	Družbeni razvoj • Slabo demografsko stanje: staranje prebivalstva. • Velike razlike v izobrazbeni strukturi in v številu študentov med regijami. • Težave pri privabljanju visokoizobraženega / usposobljenega kadra. • Odliv kadrov iz manj razvitih regij in obmejnih območij. • Naraščajoče delovne migracije. • Višja stopnja tveganja revščine in nižje pričakovano trajanje življenja v regijah z nižjim BDP. • Omejena dostopnost stanovanjskih nepremičnin v razvitih regijah. • Upad najemnih stanovanj za dolgotrajni najem, predvsem na turističnih območjih. • Omejena digitalna pismenost starejših, še posebej na podeželskih območjih. • Slabše zdravstveno stanje v regijah z nižjim BDP. • Težave z dostopnostjo do (osnovne) zdravstvene dejavnosti in nujne medicinske pomoči na

	podeželju.
Okoljski razvoj	Okoljski razvoj
- Slovenija velja za eno bolj gozdnatih držav EU in ima izjemno bogata ekosisteme ter močno zastopanost omrežja Natura 2000. - Razvito krožno gospodarstvo, zlasti ravnanje z odpadki in recikliranje.	- Družbeno-ekonomski razvoj se odvija na račun degradacije okolja. - Predvsem obmejna imajo premalo razvit javni kanalizacijski sistem, podobno tudi Osrednjeslovenska regija. - Zmanjševanje naravne ohranjenosti, biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti. - Izpostavljenost naravnih nesrečam.
Prostorski razvoj	Prostorski razvoj
- Razmeroma dobro razporejena mreža javnih storitev (policentrični urbani razvoj, ki z razmestitvijo urbanih središč podpira tudi skladen regionalni razvoj). - Izboljšana prometna infrastruktura (avtocestni križ) omogoča vožnjo na delo tudi v oddaljenejša središča. 30 minutna dostopnost do urbanih središč razvojnih (po cestnem omrežju) in s tem do storitev splošnega javnega pomena zajame pretežni del prebivalstva. Dobro omrežje JPP, saj ima 92 % prebivalcev najbližje postajališče v oddaljenosti en kilometer ali manj. - Privlačnost nekaterih območij za bivanje; predvsem v občinah, ki imajo priključek na avtocestni križ.	- Slaba prometna (predvsem železniška) infrastruktura in neusklajenost javnega potniškega prometa (predvsem premajhna pogostost voženj in neusklajeni vozni redi), zato je javni potniški promet v številnih oddaljenih območjih neprimeren z vidika frekvence in časovne nekonkurenčnosti. - Digitalna infrastruktura še ne zagotavlja gigabitne povezanosti; predvsem v oddaljenih podeželskih območjih. - Ukinjanje pošt, bank, trgovin, bankomatov. - Posamezna regionalna središča ne dosegajo primerne stopnje centralnosti oziroma ne nudijo regijskim središčem primerljivih centralnih storitev. - Neusklajenost teritorialne členitve posameznih sektorjev ustvarja zmedo in zmanjšuje regionalno pripadnost. - Premalo sodelovanja med središči, ki predstavljajo somestja, saj vsako posamezno urbano središče nima dovolj kritične mase za uspešen razvoj na svojem območju. - Razpršena poselitev. - Ne glede na zadostne površine stavbnih zemljišč v občinah, so te pogosto nezazidljive, tako z vidika lastništva kot z vidika komunalne opreme, ki ne zadošča prostorsko izvedbenim pogojem iz OPN (velikost in oblika parcele).
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- Slovenija potrebuje nov razvojni model in regionalni vidik razvoja ima lahko pozitivne ekonomske, socialne, okoljske in prostorske vplive na ravni Slovenije. - Nove oblike dela (delo od doma) spodbujajo dekoncentracijo delovnih mest. - Digitalizacija omogoča razvoj oddaljenih območij. - Zelena tranzicija na ravni regij in mest je pogoj za zeleno tranzicijo Slovenije.	- Gospodarska in finančna kriza: pomanjkanje javnih in zasebnih finančnih virov. - Javno-finančne omejitve (staranje prebivalstva, nižji obseg sredstev EU, ...). - Zmanjšanje sredstev za kohezijsko politiko EU v obdobju po letu 2027. - Beg možganov iz manj razvitih regij (v bolj razvite regije in v tujino). - Pomanjkanje kadrov za izvajanje nujnih nalog na področju zdravstva, socialnega varstva in ostalih javnih storitev.

	• Krčenje mreže javnih in tržnih storitev v redkeje poseljenih območjih. • Praznjenje podeželja (predvsem obmejnih območij). • Politizacija (regionalnega) razvoja. • Staranje prebivalstva. • Nesledenje tehnološkim trendom. • Podnebne spremembe.
--	--

OSNUTEK